

TOM DEGETEL

P.-J. STAHL

PROLOG

Jules făcea o gălăgie îngrozitoare. Ținea morțiș ca Octave să fie calul său. Octave se împotriva, țipând ca din gură de șarpe:

– Nu vreau, nu vreau! Mai bine fac eu pe diligența și tu să fii calul!

Ceartă, scandal, bătaie.

Marie citea, stând într-un fotoliu, o carte de basme și flecărea în taină cu Scufița Roșie. Prietena ei, Marguerite, îi dădea unei păpuși o bomboană. Valentine se juca de una singură. Anna ȝopăia și cânta. Cel mai mic dintre toți, Jean-Paul, scotea niște sunete diavolești dintr-o trômpetă...

– Da' astâmpărați-vă odată! strigă bunicuța lor, care ajunsese la capătul răbdărilor. Dacă nu, o chem pe bonă și, cât ai clipi, o să vă duceți în pat cu toții...

S-a făcut tăcere.

Jules își șterge fruntea de transpirație. Octave răsuflă adânc. Marie se mulțumește să vorbească prin semne. Fiindcă păpușa n-are chef de bomboană, Marguerite o mănâncă ea. Valentine a căzut pe gânduri. Anna se culcă pe covor. Micul Jean-Paul se oprește imediat din trâmbițat.

Octave, cel mai pișicher din toți, se apropie de bunica și-i șoptește:

– Bunicuțo, dacă o să ne spui o poveste din aia grozavă, cum știi numai tu, cred că o să fim foarte cuminți.

– Da, da, au repetat toți în cor, o să fim liniștiți!

– Să dea Dumnezeu, spuse bunica, neîncrezătoare.

După ce stătu câteva clipe nemișcată, pe gânduri, bunica începu în felul următor:

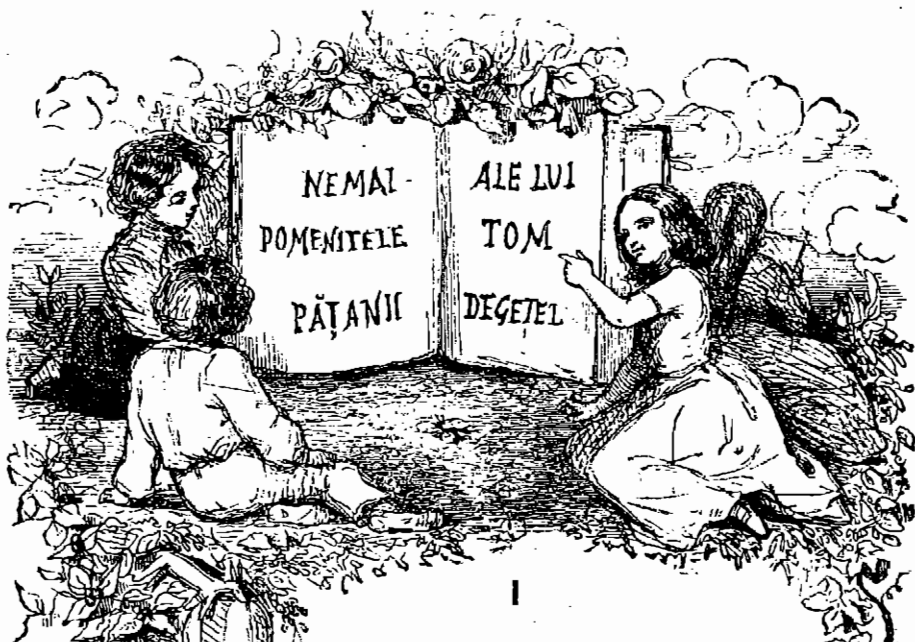
– Copii, toată lumea se întreabă astăzi dacă au existat cândva, cu adevărat, zânele, vrăjitorii și duhurile. Mulți sunt de

părere că toate astea n-au existat și că toate istoriile nemaipomenite care au fost puse pe seama lor n-aveau alt rost decât să distreze copiii. Tot ce pot să vă spun este că nimeni nu mai crede azi în zâne și zmei și că poveștile minunate de odinioară au fost înlocuite de tot felul de aiureli fără cap și coadă, care nu distrează pe nimeni.

Trebuie să recunosc că mie, care sunt aproape la fel de bătrână și demodată ca zânele, îmi plac tare mult poveștile de odinioară, pline de minunății de necrezut. Și mai cred că poveștile astea sunt mai potrivite cu felul de înțelegere al copiilor și mai ușor de priceput. Ele se adresează înainte de toate sufletului și închipuirii, adică acelor însușiri pe care numai copiii le au cu adevărat. Când o să creșteți, o să aveți timp berechet să vorbiți pe limba celor mari. De-aia m-am gândit să vă povestesc astă-seară un fel de basm de pe vremea mea, care se intitulează Nemaipomenitele pățanii ale lui Tom Degețel.

Trebuie să știți că istoria lui Tom Degețel a fost inventată de englezi. Dar, pentru că felul în care o spun ei e foarte jignitor pentru bietul Tom și nici nu-i îndeamnă pe copii la nimic bun, eu am să v-o spun în cu totul altă formă, dragii mei. Aceasta este povestea adevărată a uimitoarelor aventuri prin care a trecut Tom Degețel. Mă tem că nu veți învăța din ea tot ce veți avea nevoie să cunoașteți când veți fi mari; dar, sunt sigură, o să vă prindă bine, dragi copii, unele învățăminte pe care le veți culege din cuprinsul ei.

I Părinții lui Tom Degetel

Cândva, demult, în timpul domniei strălucitului rege Arthur, trăia o femeie tare milostivă din fire; și meritul ei era cu atât mai mare cu cât, trebuie să știți, copii, că era o femeie săracă.

Nu aveau altă avere, ea și bărbatul ei, decât o postață de ogor și o văcuță. Dar bărbatul ei, care era și el un om de ispravă, se pricepea să muncească atât de bine ogorul că aveau tot ce le trebuia ca să-și ducă zilele în modestie și cumpătare. Văcuța, pe care o îngrijeau cu multă dragoste, le dădea în fiecare zi o găleată de lapte din cel mai bun.

Așa se face că acești doi oameni săraci își duceau traiul oarecum mulțumiți, în căscioara lor modestă. Am spus *oarecum* mulțumiți fiindcă, într-adevăr, le lipsea ceva ca să poată să fie chiar fericiți de-a binelea. „Pentru cine ne trudim din greu zi de zi și cui o să-i lăsăm căscioara noastră atunci când nu vom mai fi pe lume?” se întrebau ei. „Cine o să tragă brazda pe ogor când o să îmbătrânim?” se tânguia bărbatul. „Și cine o să care în locul nostru laptele la târg ca să-l vândă?” se plângea femeia, adăugând: „Ne-ar trebui un copil!”

Și, cu gândul la acest copil mult-dorit, care nu se grăbea să vină pe lume, cei doi soți așteptau, înălțând rugi către cel de sus.

II

Vrăjitorul Merlin

Într-o dimineață, în zori, vrăjitorul Merlin (pe vremea aceea lumea era plină de vrăjitori), într-o bună dimineață, cum vă spusei, vrăjitorul Merlin, mânat de gândul ca să le pună la încercare bunătatea, veni, îmbrăcat zdrențaros, așa, întocmai ca un cerșetor, și bătu la ușa celor doi soți cumsecade cerându-le de pomană. Femeia era singură acasă, fiindcă bărbatul plecase la muncă, pe ogor, încă înainte să se lumineze afară. Ea îl pofti pe străinul zdrențaros înăuntru ca să se hodinească puțin și îi dădu să mănânce tot ce avea în casă, adică pâine neagră și lapte; se purtă așa de frumos cu el și îi puse această masă tare săracă pe un ștergar așa de alb și de curat că marele Merlin a fost convins că niciodată, în viața lui, nu s-a ospătat mai bine. Și, ca să-i răsplătească

sufletul ei bun, i-a spus femeii cine este și i-a promis să-i îndeplinească orice dorință.

– Domnule vrăjitor, i-a spus femeia cu multă jale în glas, uite, n-aș avea de ce mă plânge, căci am un soț de ispravă, ogorul rodește, mai am și o văcuță și căsuța asta, dar tare sufăr că n-am un copilaș!

Și, după o clipă de gândire, femeia adăugă, cu lacrimi în ochi:

– Da, asta este, domnule vrăjitor, tare fericiți am fi dacă am avea un copilaș, chiar dacă n-ar fi mai mare decât degetul ăsta al meu...

– Așa este, domnule vrăjitor, întări spusele ei și soțul, care între timp se întorsese de la muncă.

Această dorință l-a făcut să zâmbească pe marele Merlin, care, după ce privise la degetul bieteii femeii, își luase ziua-bună și plecase p-aci încolo, îndemnându-i pe cei doi oameni de treabă să spere, căci nu aduce anul ce aduce ceasul...

III

Zâna zânelor

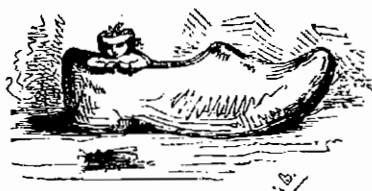
Multe minunății era în stare să facă vrăjitorul pe vremea aceea, dar nu și să dea viață unui pui de om. De aceea, Merlin se hotărî să-i ceară ajutor Zânei zânelor. Își luă deci zborul și, cât ai clipi, ajunse la palatul de cleștar unde locuia Zâna zânelor. Mai întâi o îmbrobodi cu tot felul de vorbe mieroase și meșteșugite, ridicându-i în slăvi frumusețea și înțelepciunea (pasă-mi-te, vrăjitorii cunoșteau tare bine firea femeii și mai cu seamă slăbiciunea ei pentru laude cât mai gogonate). Apoi îi explică zânei pentru ce a venit la ea.

Zâna zânelor, care era din fire foarte săritoare, nu se lăsă mult rugată, deși, după cum i-a explicat vrăjitorului, e mult mai greu să faci farmece pentru un copil micuț cât degetul decât pentru unul cum scrie la carte.

Și iată că, în anul următor, țărâna cea cumsecade a născut un fecior; dar atât de mic încât, când l-au măsurat, au descoperit că nu e mai mare decât degetul cel mare al tatălui său.

Noul născut, de altfel, era așa de drăgălaș și așa de bine proporționat, încât toți prietenii familiei erau obligați să constate că e o adevărată perfecțiune a naturii. Pe deasupra, copilașul se dovedea așa de vioi și de zburdalnic încât era tare greu pentru părinți să-i domolească neastâmpărul și să-l facă să stea în culcușul lui, pe care îl așternuseră, la început,

Într-un sabot de lemn nou-nouț, pe fundul căruia puseseră o mână de vată moale și călduroasă, pentru ca puișorul lor drag să poată dormi acolo în voie.

IV

De ce micuțul a fost botezat Tom Degețel

Se cuvenea ca micuțul să primească un nume. Ca să-și ducă treaba până la capăt, Zâna zânelor a dorit să-i fie nașă. Ea își luă zborul și poposi chiar în ușa căsuței unde locuia acel care îi datora viața. Zâna zânelor se gândi ce se gândi, apoi spuse că numele lui cel mic va fi Tommy (iar toată lumea l-a numit de atunci Tom, fiindcă e mai scurt), iar numele celălalt a hotărât să fie Degețel, ținând seama de mărimea lui și de rugămintea pe care mămica lui i-o făcuse vrăjitorului Merlin.

După ce i-a dat nume, Zâna zânelor i-a hărăzit toate însușirile frumoase care aveau să facă din el, mai târziu, un om desăvârșit.

În timp ce Zâna zânelor hotăra astfel soarta micuțului Tom, câteva zânișoare vrednice, pe care ea le chemase anume pentru această treabă, pregăteau toate veșmintele potrivite pentru trupul lui de gâză. N-a durat mult. Cămășuța, se zice, era croită dintr-o pânză de păianjen, iar hăinuța din aripioarele unei libelule; i-au făcut pantalo-nași pe măsură dintr-o păstaie de mazăre și ciorăpei din coaja unui măr; dintr-o blăniță de șoricel tăbăcită au închipuit niște încălțări pe cînste; pe cap i-au pus o șep-cuță cusută cu mare iscusință dintr-o frunză de stejar. Și, pe lângă toate acestea, nașa lui îi adusese în dar o vestuță pe care o țesuse cel mai priceput dintre viermii de mătase.

Nu lipseau, dintre minunățiile pe care le-a primit Tom, două cravate așa de subțirele că puteau trece prin urechea unui ac, patru batistute brodate la colțuri și o tichiuță de bumbac, pe care avea s-o pună pe cap când doarme.

Și, spre uimirea celor doi părinți, care au rămas înmărmuriți, Zâna zânelor îi făcu un semn piticului credincios, care stătea pe-aproape, și acesta îi dădu o casetă de argint din care scoase tot felul de daruri, care de care mai scumpe.

La aceasta, dragi copii, aș avea și eu ceva de spus, și anume că nașa, cât era ea de regină a zânelor, a făcut o mare greșeală, căci aceste aurării și pietre scumpe îi puteau suci mai târziu mințile lui Tom, care se născuse într-o casă de oameni săraci – și să-l facă dornic de bogății; dar gustul pentru bogăție nu și-l pot mulțumi decât cei care au bani pentru asta. Ia aflați numai ce fel de leagăn i-a dat Zâna, care a trebuit să ia locul sabotului de lemn căptușit cu vată: el era din coajă de ou, dar nu din orice fel de ou, căci găina Zânei nu făcea decât ouă de aur; perdeluțele erau țesute din fir de mătase și fir de argint și pe ele străluceau de-ți luau ochii câteva diamante cât vârful de ac. Două doici n-aveau altă ocupație, de seara până dimineața și de dimineața până seara, decât să-l legene pe micul Tom, iar câteva păsări colibri, nu mai mari decât un bănuț de un franc, stând agățate pe baldachinul care acoperea leagănul, îi murmurau, ca să-l adoarmă, cântece de felul ăsta:

Dar, ce să vezi? În zadar își dădeau doicile silința să-l legene; în zadar își făceau auzite păsărelele cântecul lor, șoptit molcom. Tot ce se întâmpla în jurul lui nu-l lăsa pe Tom să doarmă în legănușul lui de aur. Și, mare minune:

Tom cel mititel nu se oprea din plâns și nu adormea decât atunci când era pus iar în sabotul unde stătuse până la venirea nașei celei bogate. Ca urmare, după o vreme, leagănul de aur a fost dosit într-un dulap.

Cât le privește pe cele două doici, văzând că n-au pe cine mai legăna, ele și-au luat tălpășița. Micii colibri și-au luat zborul și duși au fost și ei, spre mulțumirea părinților lui Tom, care, fiind oameni simpli de la țară, nu se puteau obișnui cu fandoselile unei păsăruici cât unghia, venită de pe cine știe ce meleaguri îndepărtate.

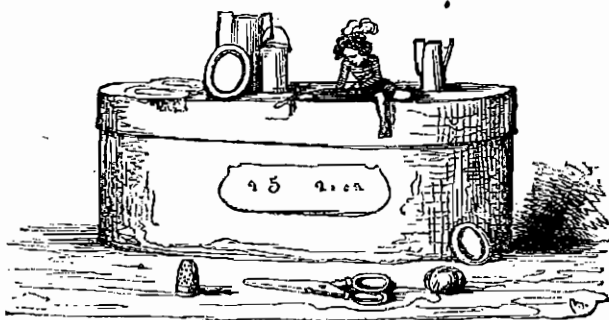
Așa se face că Tom a crescut mai departe în sabot. Adică, la drept vorbind, n-a crescut deloc. A rămas la fel de micuț ca la început. Dar, fiindcă dovedea că are o minte tare ageră, părinții lui nu și-au dorit niciodată să fie mai mare. Mămica lui l-a ajutat să facă cei dintâi pași; și trebuie spus că Tom a învățat tare repede să meargă singur și n-a avut nevoie multe zile de hamuri pentru asta.

V

Cum își ducea viața Tom

Nimic nu era mai plăcut decât să-l privești pe micul Tom la el acasă, înconjurat de toate uneltele de care se folosea zi de zi. Cu doar douăzeci și cinci de parale, mămica lui îi cumpărase de la prăvălie o bucătărie de jucărie, din acelea pe care copiii obișnuți le folosesc pentru păpușile lor. Dar, fiindcă era atât de mic, Tom se folosea el însuși foarte bine, când mânca, de măsuță, farfurii și pahare.

Ca să vă dați seama cam cât mânca el, o să vă spun că, atunci când era foarte înfometat, trăgea dintr-o macaroană șase zile încheiate, căci macaroana era pentru el cât era o pâine de patru livre* pentru altul.

* *Livră*: Unitate de măsură a greutatei, de aproximativ 500 de grame.

Micul lui fotoliu era un obiect nemaipomenit de ciudat. Tatăl lui, care era un om foarte îndemânatic, îl înjghebase chiar el din oase de pește și îl căptușise, în loc de paie cum se obișnuia, cu fire de păr de-ale nevastei sale, care avea o minunăție de cosițe negre ca abanosul.

VI

**Tom învață să citească, să scrie, să socotească
și să deseneze**

Cea mai fericită parte a vieții lui Tom a fost, bineînțeles, copilăria. Fiind dăruit cu un suflet foarte bun, maică-sa nu prea avea motive să-l certe și, chiar dacă o făcea, o făcea cu multă blândețe și n-a avut niciodată nevoie să-l pedepsească slujindu-se de nua sau de bici, unelte care le vin de hac, la nevoie, copiilor răi.

Tom a învățat foarte repede să citească de pe o carte tare frumoasă, pe care i-a adus-o în dar nașa lui. Ea se intitula *Cărticica pentru cei mici* și era înțesată de povestioare, una mai atrăgătoare decât alta și de poze

care nu erau mai prejos decât povestirile. Tom găsisese acolo și câteva fabule în versuri pe care le-a învățat pe dinafară și pe care le recita cu plăcere ori de câte ori era rugat.

Abia învățase Tom să citească și, într-o bună zi, ceru o pană de scris și hârtie și ce credeți că a făcut?

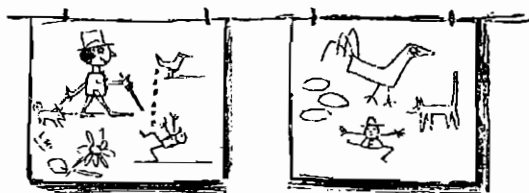
I-a scris mamei sale câteva rânduri pline de duioșie, promițându-i că n-o s-o supere niciodată și că o va iubi toată viața. Trebuie să vă spun că a fost foarte greu de găsit o pană mică de tot, tocmai potrivită pentru mânuța lui. Avea un scris subțire și mărunț și desena pe hârtie rânduri drepte, aliniate ca niște soldățești. N-a trecut mult și a deprins și tainele drepteii scrieri, care se numește în școli *ortografie*.

„N-o să cresc prea înalt, își zicea Tom mândru, dar o să fiu învățat.”

Când scrierea n-a mai avut nici o taină pentru el, Tom a îndrăgit artele și cu deosebire desenul. La vârsta când alți copii nu se pricep să schițeze decât nasuri, guri și urechi, el înjgheba deja mici desene în care zugrăvea ceea ce vedea în jurul lui.

Era o încântare să privești aceste desene care umpleau caietele lui.

După ce a luat șase luni lecții de desen, el a desenat portretele părinților lui, care semănau foarte tare cu modelele lor. Deși desenele erau nemaipomenit de mici, cei care aveau ochi buni nu le puteau privi fără să strige imediat, cu uimire: „Păi, ăsta e chiar domnul Degețel-tatăl!” sau: „Leită doamna Degețel, ce să zici!” Căci trebuie să vă spun că,

Împotriva obiceiului, tatăl și mama lui Tom primiseră până la urmă, de la prieteni, numele fiului lor.

Cât privește socotitul, se poate spune că nici un copil nu era mai priceput ca el; știa fără greșală cele patru operațiuni și, dacă ar mai fi existat altele patru, le-ar fi învățat și pe acelea fără greutate.

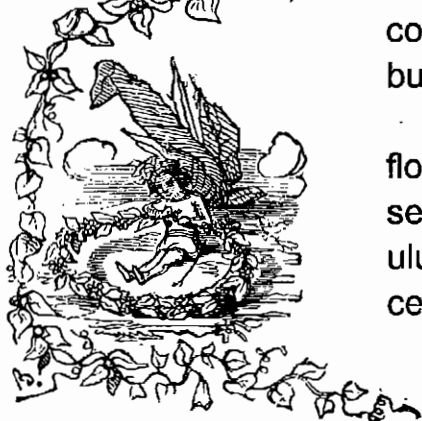
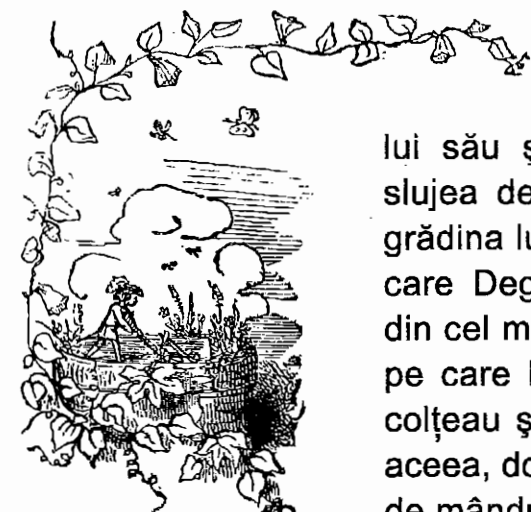

Uneori îl însoțea pe tatăl său la câmp și acolo, înarmat cu o biciușcă micuță, apăra merindele domnului Degețel de vrăbiile hărpărete, care ar fi ciugulit cu mare poftă din pâine. Câteodată, când vântul se întetă, tatăl trebuia să-l lege cu o sforică de trunchiul puternic al unui ciulin bătrân, pentru ca nu cumva să fie luat pe sus și dus hăt-departe, ca o petală de floare.

Tom suferea mult că nu se putea juca împreună cu cei de vârsta lui, fiindcă aceia erau niște uriași pe lângă el. Bietul copil a trebuit să scornească jocuri bune numai pentru el singur.

Își meșteri un plug mic, pentru el, care semăna întrutotul cu acela al tată-

lui său și care umbla singur; se slujea de el ca să-și are grădina; grădina lui era un ghiveci cu flori în care Degețel-tatăl pusese pământ din cel mai bun, astfel că grăunțele pe care le semăna acolo Tom încolțeau și creșteau de minune. De aceea, domnul Degețel spunea, plin de mândrie: „Dacă băiețelul ăsta ar fi fost ceva mai înalt și mai puternic, ar fi devenit cel mai grozav grădinar din ținut.”

În anotimpul florilor, Tom rupea în fiecare dimineață una, pe cea mai frumos înflorită, și i-o ducea mamei, care, văzând câtă dragoste îi arată copilașul ei, îl săruta cu lacrimi de bucurie în ochi.

Atunci când putea culege multe flori, Tom împlotea două coroane veșele, pline de toate culorile curcubeului și împodobeau cu ele portretele celor doi părinți, agățate pe perete.

VII

Glasul lui Tom Degețel

Încă nu am amintit nimic de glasul lui Tom. Cred că ar fi cazul să vă spun că avea un glăscior nemaipomenit de politicos și de blajin, dar atât de slab încât trebuia să ai auzul tare ascuțit și să fii foarte atent când îți vorbea. Mămica lui, de exemplu, reușea să priceapă cât se poate de lămurit fiecare din vorbele lui, ba i se părea chiar că Tom are un glas la fel de răsunător ca tunetul.

Fiindcă avea un glăscior firav, Tom cuvânta rareori; dacă ar fi încercat să fie mai vorbăreț, l-ar fi durut gâtul și pieptul din cauza efortului. Deși părea că astfel soarta l-a vitregit, el a știut să tragă foloase din acest defect. Vorbea puțin, dar îi asculta mult și cu luare-aminte pe ceilalți și a învățat de la toată lumea o mulțime de lucruri folositoare.

VIII

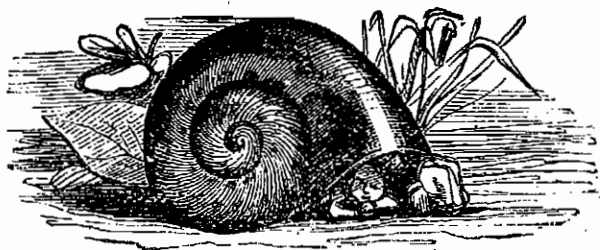
Urechile lui Tom Degețel și melcii

Tom avea niște urechiușe cât un năsturel fiecare, dar, lucru de minune, ele îl ajutau să audă vorbind unele animăluțe despre care noiăștilați, cu urechile noastre mari cât linguroiul, credem că nici nu-s în stare să vorbească.

Într-o bună zi, Tom l-a întrebat pe tăticiul lui dacă melcii vorbesc. Fără să șovăie, acesta i-a răspuns că melcii nu sunt în stare să vorbească. Atunci, cerându-i iertare că nu împărtășește părerea lui, Tom i-a spus:

– Tăticule, eu cred, totuși, că melcii vorbesc. Află că, azi de dimineață chiar, am auzit doi melci stând de vorbă, lângă scările de la intrare.

– Și cum de ai putut, dragul tatei, să-i auzi? îl întreabă domnul Degețel, râzându-și de el în barbă.

– Pe cuvântul meu că nici prin gând nu mi-a trecut să aflu secretele lor. Afară era tare cald și mă adăpostisem într-un loc ferit ca să mă răcoresc. Așa se face că ei nu m-au văzut, s-au așezat la palavre și i-am auzit.

– Și, ia spune-mi, dragul tatei, ce ziceau melcișorii tăi? Întrebă domnul Degețel, izbucnind în râs.

– Ala care era mai aproape de mine zicea cam așa:

„Știu eu acolo, în grădina domnului Degețel, doi caiși tare frumoși doldora de caise coapte, numai bune de mâncat.”

„E departe de-aici?” l-a întrebat celălalt.

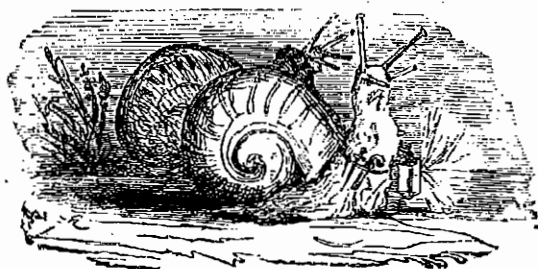
„Nu-i departe. Când se lasă noaptea, ne strecurăm încetișor, pâș-pâș, și acolo o să ne aștepte un ospăț pe cinste”, îi explică primul.

„Ce om cumsecade e domnul Degețel, că are grijă de noi, să nu murim de foame!” a chicotit celălalt.

– Ticăloșii! strigă domnul Degețel, sărind până în tavan de furie, dar apoi se potoli și îi spuse lui Tom, zâmbind: Hai, lasă că știu, mi-ai jucat un renghi, ștregarule!

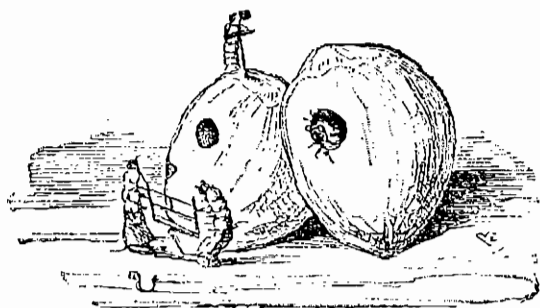
– Ba află că nu-i o glumă, tăticule! Mai bine te-ai duce diseară să stai la pândă lângă cei doi caiși.

– Da' știi că-i bună? Te pomenești că ai tu, așa, un talent nemaivăzut și ești în stare să pricepi limba animalelor!

Deși cam împotriva voinței lui, domnul Degețel s-a așezat seara la pândă, așa cum îl sfătuisese Tom, și mare i-a fost mirarea când i-a văzut pe cei doi melci înfruptându-se tacticoși din caisele coapte. Așa că, până la urmă, știți cine a rămas păcălit? Nu domnul Degețel, ci bieții melci, care au plătit cu viața lăcomia lor.

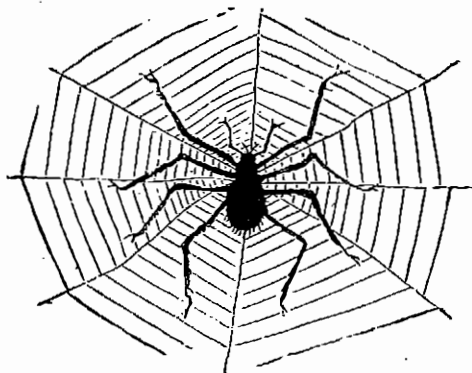
Altădată, Tom a auzit, în timpul nopții, un zgomot ușurel ca de fierăstrău. El a trezit-o pe doamna Degețel, care, după sfatul lui, s-a uitat în săculețul cu nuci și a găsit patru viermișori durdulii, care se apucaseră să găurească, una câte una, cojile, ca să poată mânca în liniște miez de nucă. Astfel s-a dovedit din nou că Tom era înzestrat cu niște urechi neobișnuite.

IX

Spada lui Tom Degețel

Cred că am uitat să vă spun că Tom Degețel avea o spadă. Spada asta era meșterită dintr-un acuşor de cusut pe care Zâna zânelor, naşa lui, îl dăduse unui meşter să-l ascută cum se cuvine şi să-l încrusteze în oţelul cel mai fin; ştiuse ea bine că băiatul, mai slab de vîrtute, o să aibă nevoie adesea să se apere de tot felul de răuvoitori. Tom nu se despărţea deloc de spada lui; o ţinea alături de el chiar şi când dormea, căci avea de înfruntat pericole pe care alţi copii de vîrsta lui nu le cunoşteau. Un purice, de exemplu, era pentru el un duşman foarte de temut, un păianjen era un fel de zmeu înspăimîntător. Când se întâlnea cu unul dintre ei, rareori scăpa nevătămat, adică fără o înţepătură; tot ce putea face în asemenea cazuri era să-şi ţină duşmanul la distanţă cu ajutorul spadei, până când mămica lui cea bună îi sărea în ajutor.

Într-o zi frumoasă de vară, după ce a muncit cu multă râvnă în grădinița lui, plivind-o de buruieni, greblând-o,

stropind grijuliu un strat de brândușe și izgonind toate găngăniile care se plimbau pe-acolo cu gânduri de

prădăciune, Tom se opri pe malul unui pâraiaș ca să se odihnească, așezându-se sub o frunză de brusture, care îl

acoperea cu totul, ca o umbrelă uriașă. Era frânt de oboseală. Ațipi. După o vreme, sări în sus, simțind în mână o înțepătură strașnică. Văzu, nu departe de el, un fluture din specia numită *amiral* și crezu că el era dușmanul care îl atacase în timp ce dormea. Își scoase spada din teacă și o ridică asupra bietului fluturaș. L-ar fi făcut una cu pământul,

tul, dacă, trecându-i mânia de la început, nu s-ar fi gândit o clipă și nu și-ar fi adus aminte că fluturile nu are ac cu care să înțepe, ci doar o trompiță cu care culege aromele florilor. A înțeles că fluturile n-are nici o vină și că trebuie să-l dibuiască în altă parte pe cel care îl rănise.

Cercetă cu mare atenție împrejurimile, se uită în sus, se uită pe sub frunze și, după ce scotoci bine de tot tufișurile, descoperi trei viespi urâcioase, care zumzăiau în jurul unui smoc de iarbă.

Dacă ar fi fost trei albine, poate că le-ar fi iertat; chiar dacă înțepă din când în când oamenii, albinele sunt niște insecte folositoare, fiindcă fabrică mierea, și merită să fie ocrotite. Dar viespile sunt niște ființe rele care fac degeaba umbră pământului și e mai bine să scapi lumea de ele. Scoțându-și spada din teacă, Tom le atacă plin de curaj și le învinse, pe rând, pe toate trei, luându-le viața. Apoi le duse acasă leșurile, ca pe niște trofee de vânătoare.

Cred că v-ați convins acum, din cele ce v-am povestit, că, deși era atât de micuț, Tom avea o fire tare curajoasă. Aflați că nu mărimea și puterea îl face erou pe cineva. De-a lungul timpului, lumea a cunoscut eroi vestiți care nu erau mai înalți de patru sau cinci picioare*, după cum, și invers, foarte puțini caporali au devenit generali; povestea luptei

dintre micul David și uriașul Goliat, veche de când lumea, dovedește, dealtfel, că este așa cum spun.

* *Picior*: Măsură de lungime engleză (30,4 centimetri).

X

Defectele lui Tom Degețel

După cele ce v-am spus mai înainte, nu trebuie să rămâneți cu părerea că Tom Degețel avea numai calități și nici un defect.

Drept să vă spun, Tom avea un mare defect: era foarte curios din fire. Din cauza asta, bietul de el, a suferit mult în copilărie.

Odată, câțiva copii se distrau jucându-se cu bile. Unul din ei, fără să-l observe, își ascunse un săculeț chiar după piatra pe care Tom se cățăraseră ca să urmărească jocul. După ce băiatul se îndepărtă, Tom coborî încetisor, dădu la o parte baierile săculețului și pătrunse în el, mort de curiozitate. Nu-i trebui mult timp să constate că înăuntru nu sunt decât niște sâmburi de caise, cum se întâmplă uneori să găsești în ghiozdanele școlarilor care folosesc sâmburi ca gaj la jocul cu bile. Dar Tom avea în ziua aia un mare ghinion: chiar când scotea capul ca să iasă pe gura sacului, proprietarul lui, care venise să mai facă o provizie de sâmburi pentru joc, îl prinse pe Tom asupra faptului. Băiatul era tare cătrănit, fiindcă pierduse deja la jocul cu bile un pumn de sâmburi, așa că își vărsă năduful asupra lui Tom. „Ai vrut să-mi furi sâmburii, așa că o să te pedepsesc precum meriți!” îl amenință el pe Tom și strânse baierile săculețului, scuturându-l în același timp din toate puterile. Mai mult mort decât viu de frică, Tom își ceru iertare, strigând de mama focului că e nevinovat și că numai curiozitatea îl împinsese să intre acolo. Dar băiatul nu s-a

lăsat împlânzit și, spre rușinea lui, Tom a stat închis în săculeț o zi întreagă.

Când a scăpat, ieșind la lumina zilei, Tom și-a jurat că niciodată n-o să se mai lase îmboldit de blestemata lui de curiozitate.

XI

Alte pățanii

Dar, cum zic înțelepții, o nenorocire nu vine niciodată singură. După ce școlarul i-a dat drumul din mica închisoare, Tom s-a grăbit să se întoarcă acasă, la mămica lui. Întâmplarea a făcut că doamna Degețel era plecată și că Tom a văzut o oală uriașă acoperită cu o foaie de hârtie și că, ros de o mare curiozitate, a vrut să afle neapărat ce-o fi în oala aceea. Și trebuie să vă spun că a aflat ce dorea, ba, chiar, cu vârf și îndesat!

Tom a folosit drept scară o furculiță pe care a găsit-o lângă oală și, cățărându-se cu ajutorul ei, s-a urcat pe marginea oalei. Dar... ce să vezi? piciorul i-a alunecat, a căzut pe coala de hârtie care ținea loc de capac și, bândâbâc!

neastâmpăratul Tom a căzut cu capul în jos în oală, aflând într-o clipă, cu nasul, cu gura și cu ochii, ceea ce dorise să afle: în oală era un aluat moale din care mămica lui voia să facă o prăjitură. Istoricii care și-au dat cu părerea asupra acestei întâmplări sunt de acord că doamna Degețel avea de gând să prepare o budincă.

Bietul Tom! oare ce soartă tristă îl pândește, copii?

În clipa aceea, doamna Degețel, care se întorsese acasă, intră în bucătărie; se apropie de oală și privi aluatul și tare se sperie văzând cum se mișca aluatul, de parcă la fundul oalei s-ar fi aflat chiar Scaraoțchi. Puf! puf! puf! coca

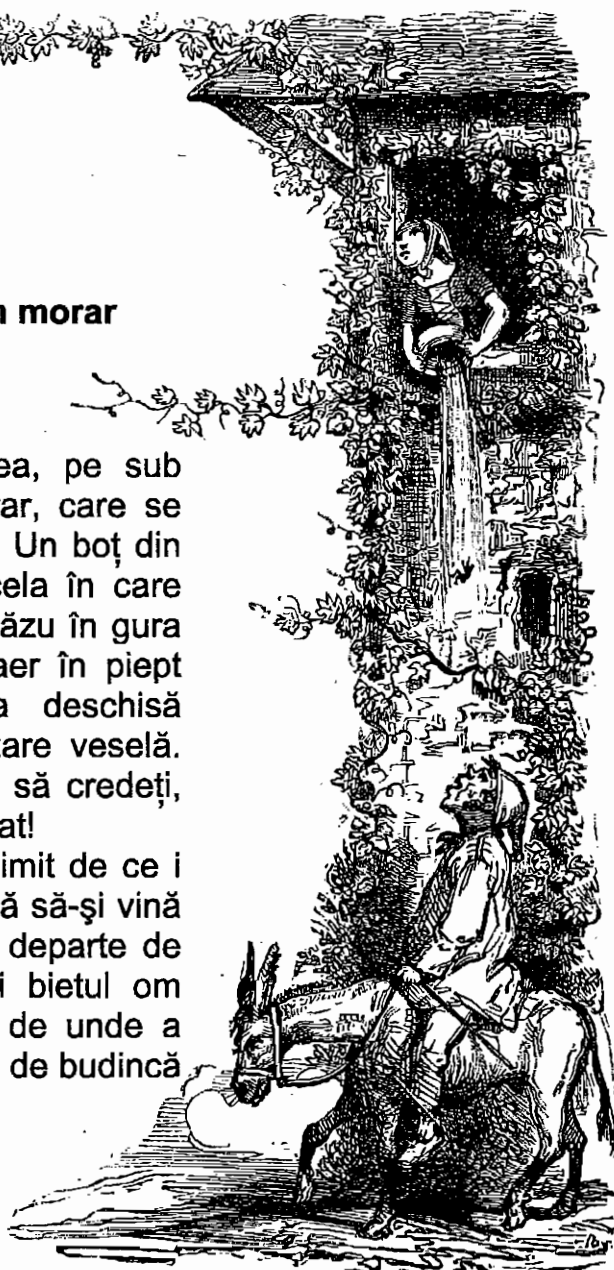
se zbătea, se zbugiuma, se răsucea ca o mare în furtună! Nici prin gând nu-i trecea doamnei Degețel că dedesubt se află iubitul ei copilaș. Mai întâi i-a trecut prin cap că în oala cu aluat căzuse un șoricel. Dar, gândindu-se mai bine, a hotărât că un duh necurat i-a vrăjit aluatul pentru budincă. Însăpăimântată, doamna Degețel a luat oala de toartă și a aruncat pe geam tot aluatul, fără să știe că, odată cu aluatul, l-a aruncat și pe sărmanul Tom.

XII

Tom e înghițit de un morar

Exact în clipa aceea, pe sub fereastră trecea un morar, care se întorcea din oraș călare. Un boț din aluatul dulce, tocmai acela în care se afla sărmanul Tom, căzu în gura morarului, care trăgea aer în piept pregătindu-se, cu gura deschisă larg, să înceapă o cântare veselă. Știu că nu prea vă vine să credeți, dar chiar așa s-a întâmplat!

Morarul fu, atât de uimit de ce i se întâmplase încât, până să-și vină în fire, căluțul îl dusesse departe de casa familiei Degețel și bietul om nici n-ar fi putut spune de unde a căzut în gura lui bucățica de budincă încă necoaptă.

Când i-a mai trecut sperietura, văzând că nu i s-a întâmplat nimic rău, încercă să-și dreagă glasul și să cânte. Dar degeaba! Oricât încerca, nu reușea! Atunci îi trecu prin minte că are o gânganie în gât. Gângania era chiar Tom al nostru, care ar fi dat orice pe lume ca să scape din încurcătura asta în care intrase din cauză că fusese iar prea curios.

Ajungând acasă, morarul se plânse că e tare bolnav de gât. Dar nimeni din familia lui nu pricepuse ce fel de boală o fi având el. Așa că nefericitul morar găsi cu cale că trebuie să zacă la pat și începu să se teamă de-a binelea pentru viața lui.

Văzând apoi că boala aia ciudată nu-i trece deloc, chemă vreo cinci doftori să-l consulte și încă pe atâția înțe-

lepti trecuți prin cele mai înalte școli. Dar chiar de ar fi chemat cincizeci, tot nu l-ar fi scăpat nimeni de răul care-l chinuia! Fiindcă cine-ar fi putut bănuiește ce-l face să sufere? Din când în când, se auzea ieșind din gâtul lui un glăscior firav strigând: „Mămico! Mămico!

În timp ce doftorii și învățații cercetau cu multă gravitate cauzele bolii, bietul morar căscă o dată de mama focului; Tom folosi acest prilej ca să se strecoare afară și, sărind plin de îndrăzneală, căzu exact la picioarele nobilei adunări alcătuită din doftori și învățați.

Și ghiciți cine a suferit cel mai mult dintre toți, de data asta? Cine altul decât mai-marele doftorilor care a trebuit să recunoască, rușinat, că toată știința lui nu-i folosise la nimic.

Cât despre morar, furios
că piticotul ăla îi dăduse
atâta de furcă, l-a prins de
chică și l-a aruncat în râu.

XIII

În burta unui pește

Ai fi zis că sărmanul Tom se născuse anume ca să fie mereu înghițit de cineva. Un pește uriaș, care se plimba prin

râul acela, îl văzu căzând în apă și îl înghiți fără să stea pe gânduri, la fel ca pe o muscă. Dar nu trecu mult și peștele cel mare s-a prins în undița unui pescar și, fiindcă era foarte arătos, a fost dus direct la bucătarul regelui Arthur.

Nu am cuvinte ca să zugrăvesc mirarea ce l-a cuprins pe bucătar atunci când, despicând burta peștelui, l-a văzut

ieșind de-acolo pe micuțul Tom. Iar Tom, care nu mai putea de bucurie, strigă:

– Domnule bucătar, n-o să uit niciodată că m-ai scăpat de la moarte!

Dar bucătarul era așa de zăpăcit că vorbele lui Tom i-au trecut pe lângă urechi. Îl puse pe pitic în tichia lui de bumbac și se grăbi să-l ducă regelui Arthur.

XIV

La regele Arthur

Când sosi la Curte bucătarul, Maiestatea sa mai lenevea încă în pat. Dar, fiindcă îl auzise pe bucătar strigând de la intrare că are să-i arate ceva nemaipomenit, regele dădu poruncă să-l lase înăuntru. Când îl văzu pe micul Tom (și a trecut destul timp până când a reușit să-l vadă), Maiestatea sa a bătut din palme cu multă bucurie și a strigat:

– N-am văzut în viața mea o ființă mai mititică! Vii cumva din țara Liliput, dragul meu?

Tom îi povesti regelui Arthur cine este și de unde vine, iar la urmă, cu lacrimi în ochi, zise:

– Maiestate, aș fi fericit dacă m-aș putea întoarce la părinții mei, care trebuie să fie tare speriați că m-au pierdut!

Regele Arthur îl asigură că le va trimite un sol domnesc cu câteva rânduri ca să-i liniștească în privința

asta. Văzând că are de-a face cu un rege cumsecade, Tom a cerut voie să-i sărute mâna, ceea ce i s-a încuviințat.

Regele porunci ca una dintre tinerele prințese de la Curte să fie de azi înainte guvernanta micului Tom, după

care îl asigură din nou că le va scrie părinților lui. Apoi anunță că are de rezolvat importante probleme de Stat. Bineînțeles că și-a uitat promisiunea făcută. Căci regii promit multe și uită adesea ce-au promis.

XV

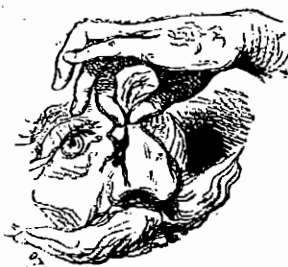
Viața la Curte

Micul Tom fusese la fel de mirat la vederea regelui pe cât fusese regele văzându-l pe el. Căci bietul copil, care nu se îndepărtase niciodată de căsuța părinților lui, își închipuise că un rege nu seamănă deloc cu ceilalți muritori. De aceea, i-a trebuit să întrebe de mai multe ori pe curteni cine e domnul cu care stătuse de vorbă, până s-a convins că dăduse față chiar cu vestitul rege Arthur. Deși la început a fost tare descumpănit, Tom s-a purtat ca un adevărat înțelept și, până la urmă, s-a obișnuit cu ideea că regele e și el un om ca toți oamenii. Ba chiar s-a împrietenit foarte tare cu regele, care îl invita zi de zi să-și ia prânzul cu el, stând alături de farfuria regală.

La o curte regală, orice știre proaspătă trece repede din gură-n gură și lumea face din țânțar armăsar. Dar, de data asta, curtenii regelui Arthur chiar că aveau pentru ce să caște ochii și urechile în semn de mare uimire. Nimeni nu mai vorbea decât despre piticuțul pe care soarta îl adusese pe meleagurile acelea. Fiecare dorea să-l vadă, să-l atingă,

să-l audă vorbind, să-l sărute. Toți îl suceau și-l răsuceau pe toate părțile ca să-l cerceteze mai bine. Ba chiar, generalul-comandant al armatelor regale, care avea vederea scurtă, l-a prins din greșeală de picioare, în loc să-l prindă de mâini și l-a apropiat de vârful nasului ținându-l așa vreo două minute încheiate, până când Tom a simțit că i s-a adunat tot sângele în tărtăcuță și a amețit de-a binelea.

Întristat peste puțină de aceste încurcături în care intrase din cauza nechibzuinței și curiozității sale, Tom se căina, cu mult năduf: „Unde sunt părinții mei dragi? Unde o fi sabotul meu, în care mi-era atât de dulce somnul?”

XVI

Palatul lui Tom

Dacă Tom ar fi fost dornic de onoruri, ar fi avut de ce să fie mulțumit. Nici nu trecuseră opt zile de când se afla la Curtea regelui Arthur că, prin strădania tâmplarului regal, i se construisese un pălățel foarte frumos în care se găsea tot ce-i trebuia unui prinț; iar pălățelul a fost așezat pe o masă din dormitorul reginei, care avea o mare slăbiciune pentru micuțul oaspete.

Din ziua în care a devenit stăpânul acestei locuințe, Tom a avut parte de un trai mai liniștit, fiindcă nu mai ieșea din casă pentru orice nepoftit, ci numai pentru oaspeții care îi erau pe plac.

Din păcate, el trebuia să se supună întotdeauna poruncilor regelui. Și se cuvine să spunem că, de multe ori, n-o făcea cu dragă inimă. Regele Arthur ținea să fie distrat mereu și îl obliga pe bietul Tom să se dedea la tot felul de giumbușlucuri, să țopăie, să meargă în mâini și câte și mai

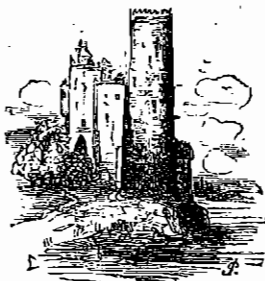

câte. În timp ce regele se prăpădea de râs, Tom suferea în tăcere că este nevoit să facă pe măscăriciul. „Căci, la urma urmei, își zicea el, nu e nici o deosebire între mine, care fac tumbe ca să-l distrez pe rege și un saltimbanc de la circ, care se dă în spectacol în fața prostimii”.

XVII

Tom Degețel e trist

Tom a priceput repede că, din porunca regelui, e păzit cu strășnicie clipă de clipă, ca o comoară prețioasă, și că Măria sa nu va încuviința să plece. De aceea, nu mai îndrăznea să-și mai dea pe față dorul de casă și de părinți, care îl mistuia fără încetare. Regele obișnuia să doarmă într-un vechi turn al

castelului. În timpul zilei, când Măria sa era plecat la treburile lui domnești, Tom se urca pe terasa aflată în creștetul bătrânului turn și, de acolo, privea în zare, cu lacrimi în ochi, spre ținutul unde își închipuia că se află căsuța părintească.

Văzând că regele Arthur uitase de promisiunea că le va scrie celor doi părinți îngrijorați, Tom se hotărî să le scrie el, ca să-i înștiințeze că e în viață și să le ceară să vină să-l caute cât de repede acolo unde se află.

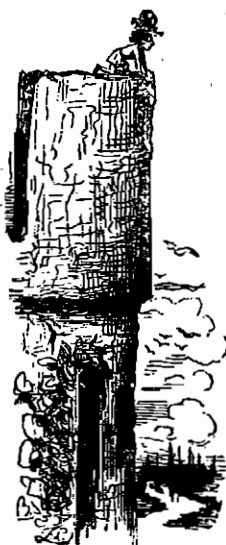
„Dragă tăticule și scumpa mea mămică, le scria el, nu am a mă plânge, aici toată lumea se îngrijește de mine. Nu mănânc decât bucate alese, prăjituri câte poftesc și așîșderea

cremă de vanilie, nu beau decât limonadă cu aromă de floare de portocal. Dar aş da bucuros toate astea pentru o cană cu lapte de la vacuța noastră."

După ce încheie scrisoarea, Tom o vârî într-un plic și, punând înăuntru un grăunte de plumb, o aruncă pe fereastră de la înălțimea turnului. „Cine știe, își zise el, poate o să treacă un om cumsecade, o să ridice scrisoarea și o s-o ducă la poștă!”

După ce și-a îndeplinit acest plan isteț, Tom se urca zi de zi sus, pe terasa turnului și stătea cu ochii ațintiți de-a lungul drumului care ducea în ținutul său de baștină; el tot

aștepta să zărească din depărtare rochia roșie a mamei sale sau pălăria cu trei colțuri a tatălui său; dar trecură astfel multe zile și nimic! Undeva, în zare, se înălța o pădure deasă. Tom își închipui de o sută de ori că o vede pe mămica lui scumpă ieșind în marginea pădurii și făcându-i semn cu mâna. Dar nu era așa. După ce îl așteptaseră luni de zile, părinții lui îl plângeau cu lacrimi de jale, ca pe un mort. Cât despre răvașul aruncat de sărmanul Tom, acela fusese dus de o boare de vânt undeva, în bălăriile de la marginea drumului.

Cuprins de disperare, Tom o chemă în ajutor pe Zâna zânelor, care vă aduceți aminte că era nașa lui și îl botezase cu acest nume frumos. Dar, cine știe? fie că era tare ocupată să năștească și să boteze alți copilași și n-avea timp să-l ajute pe Tom, fie că înțeleapta zână voia să-l facă pe Tom să-și plătească scump năravul de a fi curios și să-l oblige să iasă cu propriile lui forțe dintr-o încurcătură în care singur intrase? că, trebuie să v-o spun pe șleau: Zâna zânelor s-a arătat surdă la chemarea sărmanului Tom.

Fiindcă se cam plictisea și se simțea ca o pasăre în colivie, Tom se apucă să deseneze. Regina a văzut

desenele și tare i-au mai plăcut! Așa se face că, în palatul regal, lumea nu mai vorbea acum decât despre talentul nemaipomenit pentru pictură pe care îl dovedise noul supus al Măriei sale, strălucitul Arthur.

XVIII

Cavaler al Mesei Rotunde

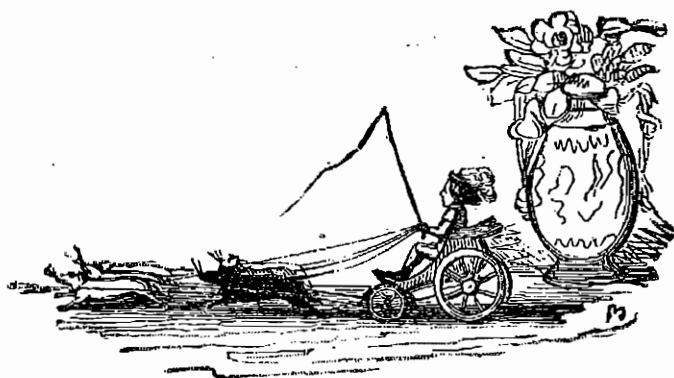
Și trebuie să spunem că luminatul rege Arthur iubea artele mai mult decât orice, chiar mai mult decât vânătoarea și chiolhanurile. Descoperind că protejatul său are o însușire atât de prețioasă, regele s-a gândit că n-ar fi de ajuns să-l decoreze și l-a făcut cavaler al Mesei Rotunde, dându-i numele de Tom Întâiul.

Cu această ocazie, au descoperit că veșmintele lui Tom, tare ponosite și chiar găurite pe ici-pe colo, mai ales la coate, nu se potriveau deloc cu titlul de cavaler al Mesei Rotunde. A fost chemat degrabă croitorul Curții, care i-a luat măsurile și,

a doua zi, Tom primea un costum nou-nouț, din stofa cea mai scumpă. Regina a adăugat și ea un dar prețios, tare

folositor în caz de război sau la un turnir: o armură tăiată dintr-un diamant, o săbiuță bine ascuțită și un rând de zale meșterite din aur, atât de rezistente că nici cel mai subțire vârf de ac nu le putea străbate. Nu-i lipseau nici celelalte lucruri trebuincioase unui tânăr cavaler, toate pe măsura lui Tom; o cască tăiată dintr-o piatră de opal, care arunca fulgere de lumină orbitoare de câte ori Tom mișca din cap și care avea în vârf un smoc de pene mici de colibri; un căluț voinic pregătit ca de bătaie, gătit cu un harnașament bogat de-ți lua ochii; acest căluț era de fapt un șoarece de mosc din cea mai rară specie. Ce să mai vorbim de careta minunată în care au fost transportate toate cadourile trimise proaspătului cavaler al Mesei Rotunde și care era trasă de patru șoricea albi!

XIX

Trăznăile desenatorului regal

Regele și-a dat seama că, așa mic cum este, Tom se pricepe să prindă în desenele lui tot felul de întâmplări năstrușnice și de mutre caraghioase. De aceea, a pregătit un album frumos și i l-a dat lui Tom, cerându-i să deseneze în paginile lui tot ce are chef și, mai ales, să nu arate cruțare față de curteni și de prietenii strălucitelor fețe regești.

Așa s-a născut acea colecție faimoasă de mici desene pe care cavalerul Tom le-a schițat în ceea ce s-a numit atunci *Albumul regelui*. E adevărat că desenele erau mici-mici de tot, cât niște găze. Regele se folosea de o

lunetă ca să le mărească și să le poată descifra. Ca să poată descrie oameni și întâmplări din vremea sa, Tom

umblase de multe ori prin țară, împreună cu regele, care se îmbrăca în vestmântul unui orășean oarecare, și văzuse teatre și muzee, piețe publice, cercetase cu ochiul lui curios toate colțișoarele, scrutând cu atenție pe cei umili ca și pe cei bogați, artiști, scriitori, miniștri, oameni de Stat. Toți oamenii regatului puteau fi găsiți în acel album. Regele n-a avut liniște până când albumul n-a fost plin până la ultima filă.

Ca să vă faceți o idee despre desenele cavalerului Tom, o să vă redau mai jos câteva dintre paginile lui.

ALBUMUL REGELUI
de
CAVALERUL TOM DEGETEL
Ediția o sută

Regelui Arthur,
umilul și supusul său slujitor

Tom Degetel

La tribunal

Legea urmărind pe criminali

– JUDECĂTORUL: Acuzat, de ce ai furat merele?

– ACUZATUL: Sunt tare gustoase, dom' judecător!

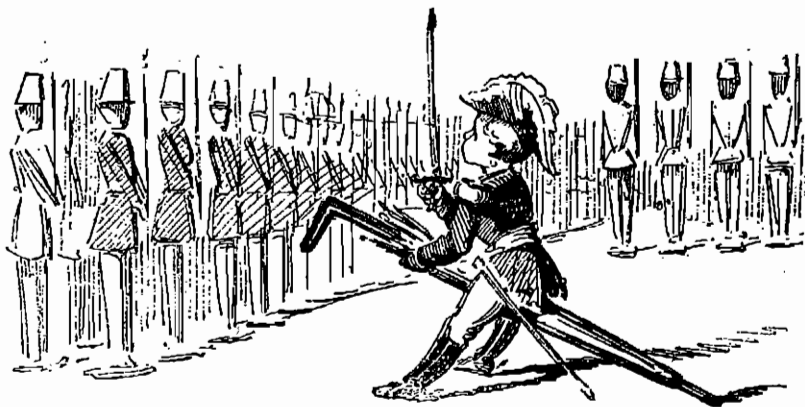
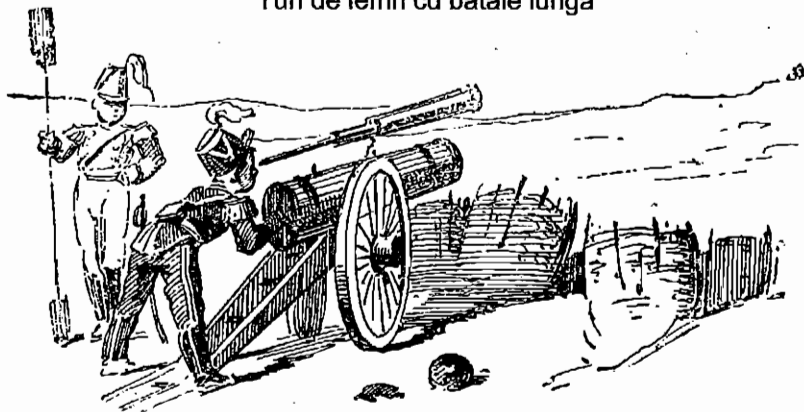
Acuzatorul

Judecătorii se gândesc
adânc

Apărătorul

La armată

Tun de lemn cu bătaie lungă

Generalul Toto în inspecție.

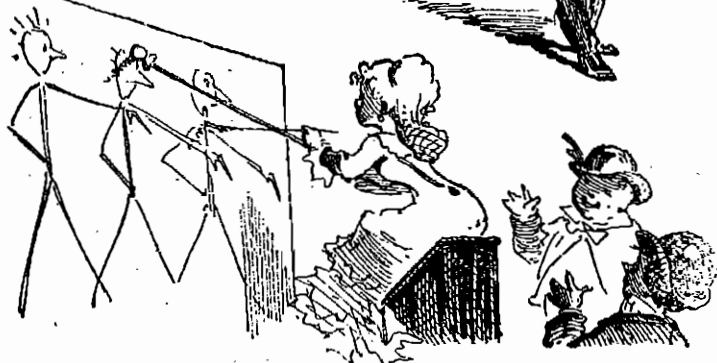
Cel mai tânăr ostaș

Cătană bătrână

Printre artiști

Privesc toți ca măța-n calendar.

Pictorița începătoare.

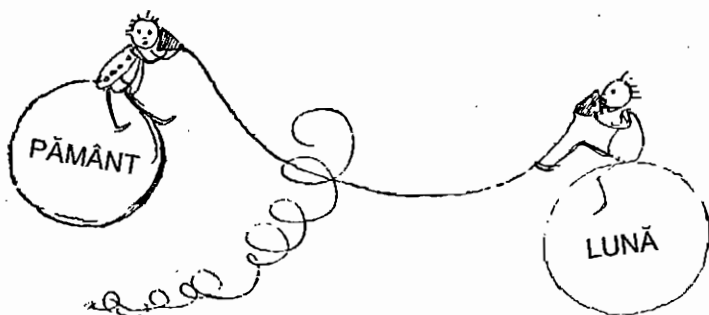

În așteptarea inspirației

Un copil minune

În jurul lumii.

Un locuitor de pe lună stă
de vorbă cu domnul Jules
Verne la telefon

Rapidul, care face
înconjurul lumii
în 80 de secunde

Un bătrân lup de mare și logodnica lui

În lumea bună.

Cum se cere de pomană de la bogătași

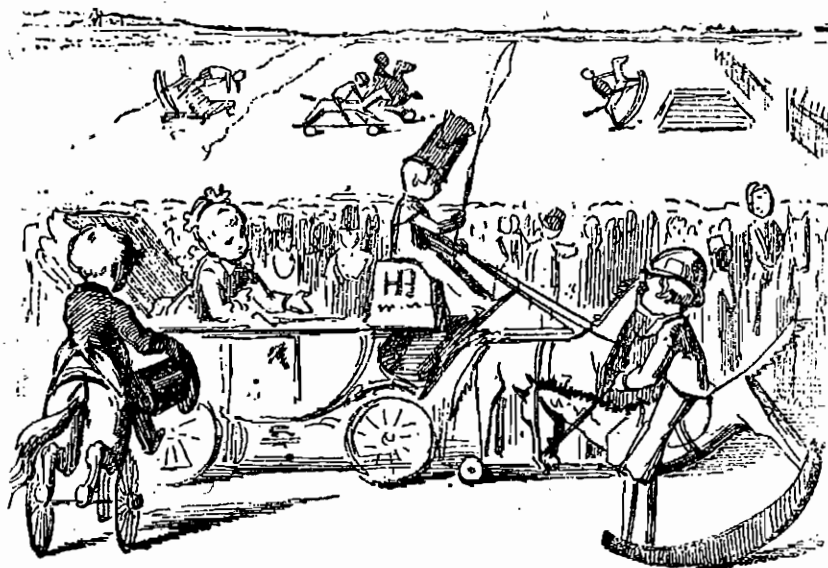

Cum se fac prezentările la bal

Cum se mustră un elev leneș

La curse.

Eroul cursei

Înainte de alergare

După victorie

Oamenii politici.

Un discurs în parlament

N-a reușit în alegeri

A reușit

Noul ministru

XX

O bătălie sângeroasă

Din cauza caricaturilor, Tom își făcuse mulți dușmani la Curte. Acest lucru avea să-l afle pe pielea lui curând după tipărirea Albumului regal.

Într-o zi, pe când Tom îl însoțea pe regele Arthur la o vânătoare, un motan uriaș a țâșnit deodată dintr-un desiș, s-a aruncat asupra lui și, înainte ca micul cavaler să se poată apăra, l-a înhățat, cu căluțul său cu tot, cățărându-se cât ai clipi într-un copac.

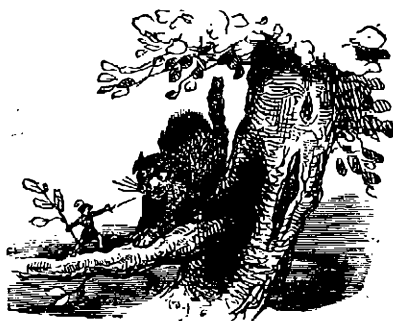
Curtenii care se aflau prin preajmă îl văzuseră ei bine pe păcătosul de motan și le-ar fi fost ușor să-l împiedice să fugă. Dar, profitând de neatenția regelui, care privea în altă

parte, au stat cu mâinile încrucișate. „Să se descurce cum o putea! își ziceau ei. De ce și-a râs de noi, cu desenele lui blestemate?” Așa că s-au făcut că observă totul abea după ce nu mai era nimic de făcut. Când regele află prin ce pericol de moarte trece micul său cavaler, strigă cu glas mare: „Ah, Doamne Dumnezeule, ce-o să se întâmple cu el?”

Între timp, Tom reușise să se desprindă din ghearele dușmanului și, scoțând sabia din teacă, îl atacă atât de hotă-

rât, încât îl forță să-și ia tălpășița, lăsând pe câmpul de luptă și căluțul cavalerului. Din nefericire, bietul șoarece de mosc își pierduse viața în această încăierare.

Victoria în luptă a cavalerului Tom era cu atât mai de laudă cu cât el îl înfruntase pe uriașul motan sus, într-un copac, adică într-un loc cu care acest dușman de temut era obișnuit. Dar

această victorie îl costase mult pe Tom, care era rănit și pierduse mult sânge. Tom se clătină, un picior îi alunecă și căzu din înălțimea copacului. S-ar fi dus și el după căluțul său pe lumea cealaltă, dacă regele Arthur n-ar fi întins iute pălăria sa de vânător, prinzându-l astfel pe cavalerul zburător la timp.

Bineînțeles că regele n-a mai continuat vânătoarea și l-au transportat în goana mare pe Tom, care își pierduse cunoștința, la palatul regal. Văzându-l pe bietul cavaler în starea asta, regina a fost cât pe ce să leșine și ea. Și-a trimis toate doamnele de onoare pe la casele lor iar slujnicele au primit poruncă să vorbească în șoaptă și să meargă în vârful picioarelor. Apoi l-a așezat pe micul bolnav într-un așternut moale de bumbac, punându-i sub cap pernute de catifea. Dar, cu toate îngrijirile, doftoriile și mângâierile, Tom nu se mai înzdrăvenea. Iar sărmanul Tom, care abea mai zărea ceva în jurul lui, ca prin ceață, se gândea cu părere de rău că moare înainte de a-și revedea părinții.

XXI

Merlin vine într-ajutor

Marele Merlin, vrăjitorul, care nu-l scăpase pe Tom din vedere nici o clipă din ziua când se născuse, află pe dată prin ce primejdie trece Degețel, zbură ca fulgerul până la palatul de cleștar al Zânei zânelor și-i spuse: „Ești nașa lui și se cuvine să-i salvezi viața! De data asta nu e vina lui pentru ce s-a petrecut!”

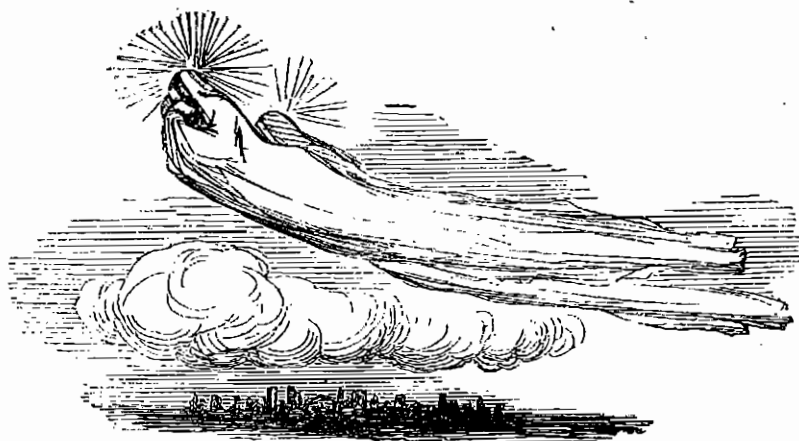

Zâna zânelor urcă pe dată în carul ei zburător, care era tras de câteva porumbițe albe și, după câteva clipe, intră pe o fereastră a palatului regal, direct în dormitorul reginei, care abea se sculase, fiindcă era tare de dimineață.

– Am venit să-l iau pe Tom, îi spuse Zâna zânelor reginei. Când o să se facă sănătos, vi-l aduc înapoi.

Și, fără să mai lungească vorba, îl luă de sub nasul reginei pe micul bolnav, care dormea tun, și zbură înapoi pe fereastră.

La drept vorbind, regina nici n-ar fi avut cum să se împotrivească. Oricum, ca să-și simtă cugetul împăcat, își spuse în sinea ei: „La urma urmei, l-au răpit de la noi pentru binele lui!”

Dar, când află ce s-a întâmplat, regele văzu negru înaintea ochilor și, urlând de furie ca un leu, ieși în goana mare din castel, cu gândul să-i prindă din urmă pe răpitori. El abea mai apucă să le vadă sus, pe cer, pe câteva dintre zânele care o însoțeau pe Zâna zânelor, zburând în urma caleștei sale. Regele Arthur își umflă pieptul cât putu și strigă după ele să se oprească, aruncând vorbe atât de urâte de parcă ar fi vorbit unor tâlhari de drumul mare. Una dintre zânele zburătoare, mai iute din fire, nu se putu stăpâni și, dând fuga înapoi, îi strigă de sus cu dispreț: „Ești un mitocan,

prințisorule, și n-ai cei șapte ani de-acasă!” după care își continuă drumul, mulțumită.

Asta a fost tot ce-a putut obține regele Arthur de la zâne. S-a întors cătrănit în castel, unde îl aștepta regina. Ea îi zise:

– De ce te burzuluiești așa, Măria ta, că doar zâna și-a dat cuvântul că o să-l aducă pe Tom înapoi!

— La urma urmei, așa e, mormăi regele, cam fără chef, am greșit. Dar nu mă pot lipsi nici o zi de micuțul ăsta, îl iubesc ca pe copilul meu! Dacă ar fi fost ceva mai înalt, măcar cu o palmă, l-aș fi făcut moștenitorul tronului. Cred că ar putea fi un monarh strălucit!

Ajungând în castelul de cleștar al Zânei zânelor, Tom a fost doftoricit cu o alifie făcută din sucurile a șapte ierburi de leac și s-a înzdrăvenit ca prin minune.

Tom ar fi fost cât se poate de fericit în țara zânelor, dacă nu l-ar fi chinuit foarte tare dorul de casă și de părinți. A rugat-o mult pe Zâna zânelor, iar ea s-a înduplecat și l-a lăsat să meargă să-și vadă părinții; dar cu o condiție: să nu rămână la ei decât o zi. Tom nu avea de ales: i-a promis că așa va face.

XXII

Tom se îndreaptă spre casă

Înainte de plecare, Zâna zânelor i-a spus lui Tom că poate să-și ia, din cămărilor ei, atâta aur cât dorește, ca să-l ducă părinților lui. De fapt Zâna voia să-l pună la încercare: să vadă dacă își iubește destul de mult tatăl și mama încât să ducă în cârcă o povară peste puterile sale. Trebuie să știți că Tom s-a comportat în această împrejurare ca un fiu foarte iubitor. După ce, la vederea

comorilor, a rămas o vreme cu gura căscată, lui Tom i s-au lipit ochii de un scud de aur, care i se păru cea mai mare dintre monezile acela care străluceau de-ți luau ochii. Dar, tot gândindu-se ce mult le-ar fi folosit părinților lui un ban de aur așa de grozav, nu-și prea cântărise, se vede, puterile.

Tom abea dacă a reușit să ridice și să ia în brațe scudul de aur, greu ca o piatră de moară.

Din când în când, îl lăsașu puterile și se oprea în mijlocul drumului gâfâind, learcă tot de sudoare. Dar,

după ce își mai trăgea răsuflarea, lua iar povara în cârcă și își continua drumul voinicește, zicându-și în gândul lui: „Când o să ajung din nou lângă mămica și tăticu, toate chinurile vor fi răsplătite, văzându-i cât de fericiți o să fie!”

Zâna zânelor îl urmărea de sus, de undeva, și era atât de mândră de curajul finului ei că ar fi coborât imediat din nouri ca să-l ia în brațe și să-l sărute. Dar s-a stăpânit, fiindcă dorea să-l lase să-și ducă singur treaba până la capăt.

După o vreme, ce-i trecu prin minte istețului de Tom? În loc să-și care povara în cârcă sau în brațe, suflând din greu, a așezat moneda cu muchea pe pământ la dreapta lui și a început să o învârtă cu mâinile, ca pe un cerc. Ideea lui s-a

dovedit nemaipomenită, așa că, din clipa aceea, călătoria a devenit o plimbare tare plăcută, care semăna mai mult cu o joacă decât cu o corvoadă obositoare.

Și iată că Tom ajunge în pragul casei părintești.

XXIII

Tom își revede tatăl și mama

Toc, toc, toc!

– Cine e acolo? întreabă o voce binecunoscută, copleșită de tristețe.

– Eu sunt, răspunde Tom, cu glasul pierit; eu, micul Tom, fiul vostru!

Auzind glăsciorul acela drag, sărmana doamnă Degețel nu-și poate crede urechilor. „Probabil că visez, își spune ea, n-a bătut nimeni la ușă; n-o să mai trăiesc niciodată fericirea să-l mai văd pe copilașul meu!”

Toc, toc, toc, se aud din nou bătăi în ușă. De data asta, Tom prinde curaj și spune ceva mai tare: „Eu sunt, mămică, micul Tom, fiul vostru pe care îl credeam pierdut!”

Nu mai era nici o îndoială: dincolo de ușă se afla chiar el, micul Tom! Tremurând toată de emoție, greu-încercata mamă deschide ușa. Și ea și Tom se simt așa de fericiți că nu sunt în stare să spună nici o vorbă. După ce s-au îmbrățișat cu multă dragoste, Tom a întrebat-o, plin de îngrijorare:

– Unde e tatăciul? De ce nu-i acasă?

– Trebuie să vină, pușor, l-a liniștit doamna Degețel.

Și, într-adevăr, chiar în clipa următoare, intră în casă domnul Degețel. Când își revăzu fiul, fu cât pe-acum să leșine de bucurie.

Trebuie să știți că nici regele Arthur în palatele lui pline de bogății și nici chiar Zâna zânelor, acolo, în înaltul cerului,

nu trăiau o fericire atât de desăvârșită precum Tom și părinții lui în căsuța lor sărăcăcioasă!

După ce s-au mai potolit și au fost în stare să stea de vorbă ca oamenii, Tom le arată, plin de mândrie, moneda de aur. Dar măicuța lui, cu ochii plini de lacrimile bucuriei, îi spuse soțului ei, arătându-l pe Tom: „El e comoara noastră cea mai mare!”

După aceea, Tom le-a povestit d-a-fir-a-păr toate aventurile lui nemaipomenite. Când a ajuns cu istorisirea la sfârșit și le-a spus că promisese solemn regelui să se întoarcă la palat, părinții lui au izbucnit în plâns. Dar erau niște oameni de caracter și n-au încercat să-i schimbe planurile. „Du-te, i-au spus ei plângând, un om cinstit trebuie să-și respecte cuvântul!” Așa că a doua zi i-au dat drept merinde doi ciorchini de struguri și i-au deschis ușa

să plece din nou printre străini, în lumea largă. Bietul Degețel a plecat la drum cu inima apăsată de tristețe. L-au petrecut cu privirea din prag până s-a pierdut în zare. Când s-au întors în casă, au auzit-o pe Zâna zânelor șoptindu-le: „Nu vă temeți pentru fiul vostru, nu mai e mult și se va întoarce pentru totdeauna acasă. Sunteți niște

oamenii cumsecade și veți fi răsplătiți pentru aceasta. Aveți încredere în mine!”

În clipa următoare, Zâna zânelor îl prinse pe micul Tom și, ascunzându-l în mâneca veșmântului ei larg, îl duse ca fulgerul în palatul ei. După ce au ajuns în palatul de cleștar din înălțimea cerului, Zâna zânelor i-a spus:

– N-ai uitat, cred, că i-am promis reginei să te întorci la Curte. O promisiune trebuie respectată!

– Da, fără îndoială, trebuie respectată, a spus Tom, cu un suspin.

XXIV

Din nou la Curte

Într-o bună dimineată, când vântul sufla tocmai bine înspre palatul regelui Arthur, Zâna zânelor l-a sărutat pe Tom

pe frunte, apoi l-a urcat călare pe creasta unui norișor și a suflat asupra lui. În curând, palatul Zânei s-a pierdut în depărtare. Vântul începu să sufle amarnic, îi smulse din mână umbreluța pe care i-o dăduse nașa lui, Zâna, ca să se slujească de ea ca de o parașută și Tom căzu ca o pietricică

drept în curtea platului. Ghinionul îl urmărea și de data asta. Bucătarul palatului tocmai traversa curtea palatului, ducând în brațe o oală plină cu supa fierbinte pregătită pentru regele Arthur. Și, ce să vezi? Tom nimeri tocmai în oala cu supă și

zeama aceea fierbinte îl stropi pe față pe bucătar iar bietul de el, de spaimă, dădu drumul din mâini prețioasei sale poveri, strigând ca din gură de șarpe.

Se înțelege că, în ziua aceea, slăvitul rege Arthur n-a mai mâncat nimic la prânz și că a fost tare cătrănit. Toți cei pe care Tom îi făcuse de râs cu desenele lui caraghioase au venit și i-au șoptit regelui la ureche tot felul de grozăvii. Degeaba s-a apărat Tom explicându-i Măriei sale că de vină a fost vântul cel turbat care îi smulsese din mâini umbrela și că din vina lui era cât pe aci să-și piardă viața. Toți păreau convinși că Tom e un criminal și că trebuie pedepsit aspru pentru fapta lui îngrozitoare. Așa că regele a poruncit ca Tom să fie îndată închis sub o pălărie, ale cărei boruri au fost bine fixate cu câțiva bolovani grei.

XXV

În temniță

Aruncat astfel în cea mai cumplită și întunecoasă temniță, Tom nu și-a pierdut curajul, fiindcă se știa nevinovat. După ce își obișnuie ochii cu întunericul, trase spada de la șold și își croi, cu multă iscusință, o poartă de

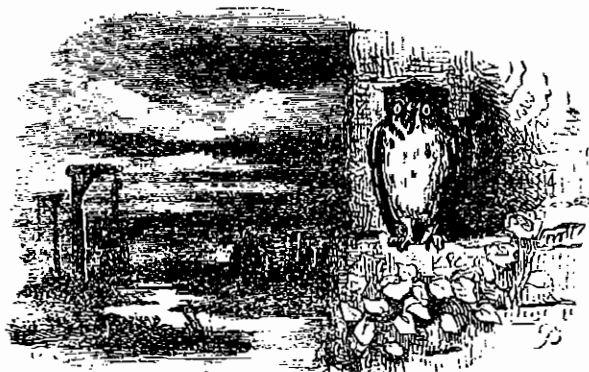
mai mare dragul în peretele pălăriei, care arăta acum, pe cinstea mea, ca a opta minune a lumii. Apoi ieși plin de hotărâre, cu spada pregătită de luptă, gata să-și vândă scump pielea. Dar se vede treaba că soarta îi pregătise lui

Tom încă multe suferințe. Palatul era împânzit de soldați, așa că nu le-a fost prea greu să-l dezarmeze și să-l lege fedeleș. De data asta îl aștepta ceva și mai groaznic. Deși îmi e pur și simplu rușine să vă spun, aflați că, după ce l-au prins, l-au închis, nici mai mult, nici mai puțin, într-o cursă de șoareci cu gratii de fier, pe el, un cavaler al Mesei Rotunde!

Și uite-așa se face că, timp de opt zile și opt nopți încheiate, cavalerul Tom Degețel a zăcut în temniță, fără altă hrană decât o cană cu apă și un coltuc de pâine pe zi! Dar, ca un adevărat erou, el nu și-a pierdut nici o clipă calmul, cu toate că, în așteptarea morții, nu avea altă distracție decât să privească printre gratii și să asculte din depărtare cum urlă câinii la lună și cum țipă a pustiu bufnițele oploșite în turnul castelului.

Adâncit în gânduri, Tom își spunea: „Dacă mi-aș fi stăpânit curiozitatea n-aș fi căzut în oala cu aluat și n-aș fi trecut prin atâtea pățanii urâte, iar acum aș fi fost liber să alerg prin grădina casei noastre, pe care n-o să o mai văd niciodată!” Prin fața ochilor îi treceau cele mai frumoase întâmplări din copilăria lui, când zburda fără griji și se bucura din plin de dragostea părinților lui. L-a tulburat însă din plăcuta visare sosirea judecătorului care avea să-i aducă la cunoștință hotărârea tribunalului. Acesta s-a apropiat de gratii și a început să citească, cu glas dogit...

XXVI

Condamnarea lui Tom

...Tribunalul îl găsise pe Tom vinovat de înaltă trădare și îl condamnase la cea mai cumplită pedeapsă: tăierea capului. Într-atât se temeau dregătorii de mânia regelui încât parcă aveau orbul-găinii și nu erau în stare să vadă nevinovăția acuzatului, clară ca lumina zilei.

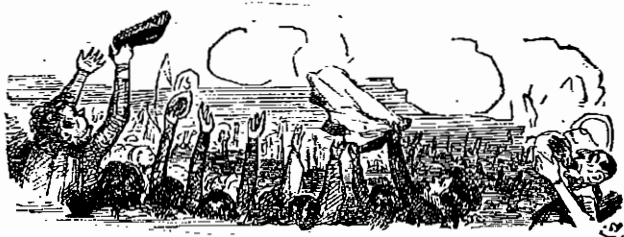
Se istorisește că însuși călăul Curții, un malac înalt de vreo doi metri și jumătate, căruia nimic nu putea să-i înmoaie inima de piatră, avea ochii în lacrimi când a aflat că va trebui să-l dea morții pe nefericitul de Tom Degețel.

Vă închipuiți, cred, că ceea ce i-au auzit urechile nu l-a lăsat indiferent pe Tom. El s-a supărat foarte, a îndoit gratiile cuștii cu forța brațelor sale, s-a repezit la judecător și, smulgându-i din mână hârtia pe care era înscrisă condamnarea, a făcut din ea, răsucind-o, un fel de balon; s-a

agățat de el și, ajutat de o pală puternică de vânt, s-a înălțat iute în aer. O mulțime de oameni care se strânseseră la fața locului au izbucnit în urale, căci micul Tom le era foarte drag.

Știind că e la ananghie, Zâna zânelor îi trimise în ajutor lui Tom pe unul dintre fluturii săi; încălecând pe spatele lui, Tom se îndreptă astfel către regatul zânelor, lăsându-i cu buzele umflate pe slujitorii regelui Arthur.

XXVII

Aici se termină povestea

Fluturile cel mare își cără povara (care pentru el era un fleac) până la palatul Zânei zânelor, unde Tom era așteptat.

Acolo Tom a fost răsplătit pentru toate necazurile îndurate. Zânele l-au primit cu brațele deschise și l-au lăudat cum nu se mai poate pentru curajul pe care îl arătase înfruntând pe cei răi

și cruzi. Acolo îl așteptau și mămica și tăticul lui, pe care Zâna zânelor îi chemase ca să-l întâmpine pe fiul lor cel iubit.

Și tot acolo Tom a revăzut și căsuța părintească, precum

și grădina,

ogorul

și vacuța,

pe care Zâna zânelor le adusese acolo, doar prin puterea nuielușei sale fermecate. Toate – toate arătau exact cum le știa Tom, de pe vremea când plecase de acasă. Lipsea numai sabotul de lemn pe care mămica cea întristată, crezând că Tom Degețel nu se va mai întoarce niciodată, îl aruncase.

Zâna cea bună se hotărâse să păstreze pe lângă ea această familie fericită. Și au trăit cu toții zile și ani fericiți, până la adânci bătrâneți.

Și, dacă n-au murit între timp, mai trăiesc și astăzi.

EPILOG

Povestea lui Tom Degețel luase sfârșit.

Între timp, ascultând povestea, copiii se trăseseră tot mai aproape de bunicuța lor.

– Ce curajos era Tom Degețel! spuse Octave.

– Și ce mult o iubea pe mămica lui, adăugă Jules.

– Ce repede s-a sfârșit! spuse Valentine.

– Mai vrem, mai vrem! strigă Fanny.

– A fost tare frumoasă! își spuse părerea și micuța Marie.

– Păpușa mea a ascultat cu multă atenție! sări și Marguerite.

Jean-Paul adormise.

– Hai, acum duceți-vă la culcare, le zise bunica. Și, fiindcă ați fost cuminți, o să vă spun mâine seară altă poveste, la fel de frumoasă ca a lui Tom Degețel!

